

Bloomberg Bakışı

Türkiye'nin En Büyüğü Tüpraş

Istanbul Sanayi Odası'nın "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2016" araştırmasına göre, sanayinin zirvesinde Koç Grubu şirketlerinden Tüpraş var

Istanbul Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2016" araştırması sonuçlarına göre, sanayinin zirvesinde 32 milyar 594 milyon lira üretimden satışları ile Tüpraş yer aldı. Listede ikinci Ford, üçüncü ise Tofaş oldu.

Sanayi devlerinin üretimden satışları bir önceki yıla göre yüzde 8,8'lik artışla 490 milyar liraya, toplam faaliyet kârı yüzde 18,6 artışla 52,4 milyar liraya ve toplam ihracatı da yüzde 3,1 artışla 55,1 milyar dolara yükseldi. Şirketlerin 52 milyar liralık esas faaliyet kârının yarısından fazlası ise finansman gideri oldu.

Düzenlediği basın toplantısıyla **İSO 500**'ü kamuoyu ile paylaşan **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** şöyle konuştu: "Türk sanayisi, finansman zorluğu, kur dalgalanmaları, sosyal, siyasal, terör ve jeopolitik olumsuzlukları barındıran bir yılda, 'başarım' azim ve kararlılığını korudu. Yüzde 3,9'luk büyüme performansı ile ekonominin en yakın yol arkadaşı, zor günlerin dostu olduğunu gösterdi. Türkiye'nin ilk 10 ekonomi arasına girmesine en güçlü katkıyı yapacak yegane sektör olan sanayi, üretim ekonomisine dönüş için her türlü desteği almayı hak etti."

Şirketlerin toplam faaliyet kârı bir önceki seneye göre yüzde 18,6 artışla 52,4 milyar TL'ye, faaliyet kârlılık oranını da yüzde 8,7'den yüzde 9,4'e yükseldi. Toplam ihracatı üç yıldır üst üste gerileyen devlerin ihracatı 2016 yılında yeniden ivme kazanarak yüzde 3,1 artışla 55,1 milyar dolar oldu.

İlk 10 içinde beş otomotiv şirketinin yer aldığı araştırmada, listede 48 yeni sanayi kuruluşu girdi. Bunlardan 27 tanesi geçen yıl **İSO İlkinci 500** Büyük Sanayi Kuruluşu sıralamasında yer alan, 21 kuruluş ise **İSO 1000** dışından olan şirketlerden oluştu. Listenin ilk 50 şirketi, toplam 490 milyar liralık üretimden satışların 241 milyar lirasını gerçekleştiren 2015 yılında yüzde 48,8 olan payını yüzde 49,2'ye çıkardı.

Bahçivan'ın basın toplantısında dile getirdiği bazı olumsuz göstergeleri ise şöyle sıralamak mümkün:

- Gayrisafi Yurt İçi Hasıla içindeki imalat sanayi payı geriliyor. Türkiye'de, imalat sanayinin milli gelir içindeki payı hızla gerileyerek yüzde 23'lerden yüzde 2016'da yüzde 16,7'ye düştü.
- Finansman giderleri kârlılığa temel belirleyici olmayı 2016 yılında da sürdürdü. Dünyada finansman giderlerinin faaliyet kârına yüzde 16 olan oranı **İSO 500** şirketlerinde yüzde 55,4 olarak gerçekleşti.
- Kaynak yapısı son 10 yıldır sürekli olarak özkaynaklar aleyhine bozuluyor. 2007 yılında kaynak yapısı içerisinde borçların payı yüzde 45,2 iken 2016 yılında yüzde 61,9'a yükseldi.
- **İSO 500**'ün borç yükü her geçen yıl biraz daha artıyor. 2014 yılında 140 milyar lira olan mali borçlar, 2015'te yüzde 25,1 oranında artarak 175 milyar liraya ve 2016 yılında da yüzde 18,8'lik artışla 207 milyar liraya yükseldi. Söz konusu dönemde **İSO 500**'ün üretimden satışları ortalama yüzde 7-8 artarken, mali borçlardaki artış yüzde 20'leri geçti.

Türkiye'nin 50 En Büyük Sanayi Şirketi (Üretimden satışlar)

Birinci 500 Büyük Kuruluş Sıra No	Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda / Kamu	Üretimden Satışlar (NET) (TL)	
			2016	2015
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	Kocaeli Sanayi Odası	32.594.414.128
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	16.314.127.976
3	5	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	12.856.413.539
4	4	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	11.465.524.257
5	3	Arçelik A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	11.245.036.602
6	15	Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası	10.570.043.142
7	6	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	Kamu	7.348.858.592
8	8	Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli Sanayi Odası	7.057.554.049
9	10	İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım Sanayi A.Ş.	Çanakkale Ticaret ve Sanayi Odası	6.545.208.753
10	9	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	İskenderun Ticaret ve Sanayi Odası	6.496.505.034
11	7	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	6.177.568.072
12	11	Vestel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	5.760.214.498
13	14	Istanbul Altın Rafinerisi A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	5.465.599.932
14	13	Aygaz A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	5.423.022.538
15	12	Mercedes-Benz Türk A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	4.449.092.707
16	18	BŞH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	4.305.693.145
17	16	PETKİM Petrokimya Holding A.Ş.	Ege Bölgesi Sanayi Odası	4.153.280.101
18	19	Unilever San. ve Tic. T.A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	4.029.650.865
19	17	Çolakoğlu Metalurji A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	3.842.868.358
20	23	Aelsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	Ankara Sanayi Odası	3.712.045.327
21	20	Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.	Kamu	3.632.109.853
22	21	Tosçelik Profil ve Sac Endüstrisi A.Ş.	İskenderun Ticaret ve Sanayi Odası	3.593.820.225
23	22	Bosch San. ve Tic. A.Ş.	Bursa Ticaret ve Sanayi Odası	3.176.245.301
24	26	Vestel Beyaz Eşya San. ve Tic. A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	2.962.571.340
25	24	Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.	Ankara Sanayi Odası	2.933.961.665
26	33	Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütünçülük San. ve Tic. A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	2.772.231.058
27	25	Eti Gıda San. ve Tic. A.Ş.	Eskişehir Sanayi Odası	2.675.234.330
28	28	Borçelik Çelik San. Tic. A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	2.662.589.617
29	36	TUSAŞ-Türk Havaçılık ve Uzay Sanayi A.Ş.	Ankara Sanayi Odası	2.497.800.265
30	30	Coca-Cola İçecek A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	2.417.370.884
31	37	Konya Şeker San. ve Tic. A.Ş.	Konya Sanayi Odası	2.414.094.742
32	31	Milangaz LPG Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	2.328.729.461
33	27	Sarkuysan Elektrolitik Bakır San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli Sanayi Odası	2.323.459.615
34	34	KARDEMİR Karabük Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	Karabük Ticaret ve Sanayi Odası	2.308.673.828
35	39	İpragaz A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	2.232.981.239
36	41	Kastamonu Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	2.227.030.873
37	32	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Kamu	2.204.963.976
38	29	Er-Bakır Elektrolitik Bakır Mamulleri A.Ş.	Denizli Sanayi Odası	2.172.255.223
39	60	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.	Kocaeli Sanayi Odası	2.151.188.063
40	42	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Kamu	2.111.715.495
41	40	Assan Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	2.107.690.035
42	43	Kroman Çelik Sanayii A.Ş.	Kocaeli Sanayi Odası	2.067.126.164
43	47	Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu	Kamu	2.022.973.394
44	35	AKSA Akrikil Kimya Sanayii A.Ş.	Yalova Ticaret ve Sanayi Odası	1.981.963.090
45	45	Hayat Kimya Sanayi A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	1.965.999.861
46	58	Eren Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası	1.938.186.225
47	52	Abaloğlu Yem-Soya ve Tekstil Sanayi A.Ş.	Denizli Sanayi Odası	1.916.284.767
48	46	Baştuğ Metalurji Sanayi A.Ş.	Osmaniye Ticaret ve Sanayi Odası	1.904.358.202
49	55	Yücel Boru ve Profil Endüstrisi A.Ş.	Istanbul Sanayi Odası	1.897.943.622
50	38	Yıldız Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli Sanayi Odası	1.888.957.810

HABER SİBEL ATIK
satik@ekonomist.com.tr

İŞ DÜNYASINDA YAKINDA SEÇİM RÜZGARI ESECEK

İş dünyası örgütleri seçimlere hazırlanıyor. İhracatçı birliklerinden odalar ve borsalara, ekonominin önde gelen sivil toplum örgütlerinde başkanlık için yakında seçim yarışı başlayacak. Birçok örgütte kulisler yapılmaya ve isimler telaffuz edilmeye başladı bile. TİM Başkanlığı için beş adayın ismi geçerken, İTO ve İSO'da da seçimlerin ciddi bir rekabete sahne olması bekleniyor.

İş dünyasının önde gelen sivil toplum kuruluşlarında yakında seçim rüzgarı esecek. 2017 yılına TÜSIAD'daki başkanlık seçimiyle giren iş dünyasında, gözler bu defa ihracatçı birlikleri, odalar ve borsalardaki seçimlere çevrildi. TÜSIAD'da Erol Bilecik'in tek başkan adayı olarak belirlenmesiyle bir yarış olmadı. Ancak önümüzdeki dönemde kritik koltuklar için birden fazla adayın isminin geçtiğini görüyoruz.

Dört yılda bir yapılan oda ve borsa seçimlerinin bu yıl mayıs ayında yapılması gerekiyordu ama Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın seçim takvimini açıklamaması nedeniyle hala yapılamadı. 365 sanayi ve ticaret odasındaki seçimler tahminlere göre ekim ve kasım aylarında yapılacak. Tüm odalardaki seçimlerin neticelenmesinin ardından da Mayıs 2018'de TOBB Başkanı seçilecek. Önümüzdeki yıl ihracatçı birliklerinde de seçim yarışı olacak.

Henüz erken olsa da önümüzdeki

günlerde seçim yarışının hızlanacağı ihracatçı birlikleri, oda ve borsalarda kulislerin nabzını tuttuk. Buna göre STK'lar içinde en hareketli seçim süreci Türkiye İhracatçılar Meclisi'nde (TİM) yaşanacak. Kulislerde TİM için beş ismin adı geçiyor. 2018'de seçimlere gidecek TİM'in yanı sıra renkli görüntülerin yaşanması beklenen diğer kurumları ise İSO ve İTO oluşturuyor.

GÖZLER İSTANBUL ODALARINDA

İş dünyasının önde gelen iki kurumu olan İstanbul Ticaret Odası (İTO) ve İstanbul Sanayi Odası'nda (İSO) başkanlık için önemli isimlerin adı öne çıkıyor. Seçimlerin öngörülen tarihte yapılması halinde ekim ya da kasım ayında başkanını seçecek iki kurumda kıyasıya bir rekabet söz konusu olacak.

Ufak ufak başlayan seçim gündemi ve yapılan temaslara göre İSO'nun başkan adaylığı için kulislerde üç isim

öne çıkıyor. Mevcut başkan Erdal Bahçıvan'ın bir dönem daha bu görevi üstleneceği görüşü öne çıkarken, Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay'ın da başkanlık için güçlü bir aday olabileceği ifade ediliyor. Öte yandan kurumun bir önceki başkanı Tanıl Küçük'ün de başkan adaylığı konusunda ikna edilmeye çalışıldığı iddia ediliyor. Ancak konuyla ilgili Ekonomist'e açıklama yapan Küçük, kendisine başkanlık yönünde bir talep gelmediğini anlatıyor. Küçük, "Benim böyle bir irade ve düşüncem yok. 20 yıl yönetim kurulunda hizmet verdim. O nedenle artık kendi işlerime yoğunlaşmak istiyorum" diyor.

İTO'da konuşulanlara göre ise bu seçimlerde tek liste halinde seçime gidilmesi sürpriz olacak. Mevcut başkan İbrahim Çağlar'ın yanı sıra İstanbul Ticaret Borsası Başkanı Ali Kopuz'un da önemli bir çıkış yapması bekleniyor. İTO'da başkanlık konusunda MÜSIAD üyelerinin hangi adaydan yana seçim

yapacakları da önemli. Meclis toplantısının kulisinde başkanlık için aday olup olmayacağı yönündeki görüşlerini sorduğumuz İTO Başkanı İbrahim Çağlar, "Şu an çok erken, seçimlere daha uzun bir süre var" diyor. Fakat yapılan değerlendirmelere göre önümüzdeki günlerde Çağlar'dan adaylık konusunda bir açıklama gelecek.

ANADOLU'DA YARIŞ

İstanbul Ticaret Odası'nın ardından 125 bin üyesiyle ikinci büyük oda olan Ankara Ticaret Odası'nda kısa bir süre önce başkanlık makamının istifa sonucunda boşalması nedeniyle seçim yapıldı. Gürsel Baran, Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Melih Gökçek'in oğlu Osman Gökçek ile girdiği seçim yarışını kazandı. Önümüzdeki seçimlerde iki ismin aday olmaları durumunda yine ciddi bir rekabet yaşanması bekleniyor.

Anadolu'nun diğer önde gelen büyükşehirlerinde ise başkanlık yarışları daha net bir tablo çiziyor. Gaziantep Sanayi Odası'nda yine Adil Konukoğlu'nun başkan olması sürpriz olmayacak. İzmir'de Ender Yorgancılar ve Mersin'de Şerafettin Aşut'un yeni dönemde başkanlık koltuğunda oturmaları bekleniyor.

HİSARCIKLIOĞLU ADAY MI?

365 oda ve borsayı çatısı altından toplayan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nde (TOBB) ise tüm odalardaki seçimlerin bitmesinin ardından Mayıs 2018'de seçime gidilecek. Seçimlerde başkanlık adaylığı konusunda en çok merak edilen kurumlardan biri olan TOBB'da dönem kuralının kaldırılmış olması nedeniyle Rifat Hisarcıklioğlu tekrar aday olabilecek. Eğer aday olursa Hisarcıklioğlu'nun yeniden seçilme ihtimalinin yüksek olduğu ifade ediliyor. Yeni isimlerin adaylığı ise önümüzdeki süreçte netleşecek. Fakat muhtemel adaylar arasında ismi geçenlerden birinin şu an TİM Başkanı olan Mehmet Büyükeksi olduğunu söyleyelim.

TİM'DE BAŞKANLIĞA BEŞ ADAY

Önümüzdeki yıl seçimlere gidecek

RİFAT HİSARCIKLIOĞLU

MEHMET BÜYÜKEKŞİ

İBRAHİM ÇAĞLAR

ALİ KOPUZ

ERDAL BAHCIVAN

ZEYNEP B. OKYAY

TANIL KÜÇÜK

TİM'de değişim rüzganı esecek. Başkanlık koltuğu yeni bir isme emanet edilecek. TİM'de başkanlık için beş adayın ismi öne çıkıyor. Mevcut Başkan Mehmet Büyükeksi'nin önceki rakibi İsmail Güllü, eski başkanlardan Oğuz Satıcı, şu an başkan vekili olan Tahsin Öztiryaki, Bülent Aymen ve Hikmet Tanrıverdi başkanlık için konuşulan isimler. Toplam 60 ihracatçı birliğinin büyük bir kısmının başkanı iki dönem kuralı nedeniyle değişecek. TİM'de başkanlık için iki dönem kuralının değişmesi konusunda Anayasa Mahkemesi'nin kararı bekleniyor. Anayasa Mahkemesi iki dönem kuralını kaldırırsa mevcut başkan Mehmet Büyükeksi'nin tekrar aday olması gündeme gelebilir. Ancak Büyükeksi konuyla ilgili Ekonomist'e yaptığı değerlendirmede aday olmayacağını net bir şekilde ifade ediyor. Hatta iki dönem kuralının doğru olduğunu

ve kaldırılmaması gerektiğini aktaran Büyükeksi, yeni dönemde TİM başkanlığı kapısını net bir ifadeyle kapatıyor.

Seçime gidecek kurumlardan biri de Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKNONFED) olacak. Nisan 2018'de seçime gidilecek TÜRKNONFED'in bünyesinde 24 federasyon ve 186 dernek üzerinden 40 bin şirket yer alıyor. Mevcut başkan Tarkan Kadooğlu'nun başkanlığı yardımcısı Şükrü Ünlütürk'e bırakması bekleniyor.

Son olarak kulislere konuşulan önemli bir seçim ise Dış Ekonomik İlişkiler Kurumu'nda (DEİK) olacak. Mevcut Başkan Ömer Cihad Vardan'ın yerine Nail Olpak'ın geçebileceği konuşuluyor. MÜSİAD'da başkanlık görevini geçen hafta teslim eden Nail Olpak'ın bu göreve geçmesi sürpriz olmayacak.

İŞ DÜNYASINDAN
ERKEN KULİSLER

THY'Yİ BIRAKTI SIRADA TİM VAR

2017 iş dünyası örgütlerinde değişim yılı. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) seçim kulislere canlanıyor. TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi, 15 yıldır yönetim kurulu üyeliği yaptığı Türk Hava Yolları'nı (THY) bıraktı, iki dönem kuralının hâlâ değişmediği TİM Başkanlığı'nı da bırakmaya hazırlanıyor.

İş dünyası örgütlerinde değişim 2017 itibarıyla başladı. Ocak ayında Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nde (TUSİAD) başkanlık Cansen Başaran Şaynes'ten Erol Bibeçli'ye geçti. Mayıs sonunda ise Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği'nde (MUSİAD) başkanlığı Mehmet Büyükekşi'den Mustafa Özlü'ye geçti. İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan'ın sözcüleriyle MUSİAD'a da kendisi gibi bir "sütçü" başkan geldi. İki dönem başkanlık yapan Nail Olpak'tan sonra görevi Kaanlar Gıda'nın patronu Abdurrahman Kaan devraldı. Simdi sırada kasım ayında yapılacak Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile gelecek yıl başlanacak yapılacak Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) seçimleri var.

15 YILLIK BAŞKAN

Aslında bu seçimlere ilişkin kulis yazmak için çok erken. Ancak 365 oda ve borsa ile TİM'de başkanlık yarışının başlaması bu erken kulis yazısının nedeni. TOBB'da kulislere başlatılan Mayıs sonunda yapılan genel kurul oldu. Genel kurula katılan TOBB üyeleri adaylık için nabız yoklamaya orada başladı. Seçim yarışında oda ve borsa başkanlarının yüzde 35-40'ının değişeceği tahmin ediliyor. İSO'da Erdal Bahçıvan'ın, İstanbul Ticaret Odası'nda da (İTO) İbrahim Çağlar'ın atacağı adımlar önemli. TOBB'da en önemli soru tabii ki 15 yıllık başkan Rifat Hisarcıklıoğlu değişim mi değişmez mi?

Yapılmış sohbetlerde izlenimim gelecek yıl Mayıs ayında yapılacak başkanlık seçimlerinde 15 yıldır bu görevde bulunan Rifat Hisarcıklıoğlu'nun aday olursa destekleneceği yönünde.

TİM'de ise ikinci dönemini tamamlayacak olan Mehmet Büyükekşi artık bu görevi

bırakacak. Bunu birçok kez açıkladı. Büyükekşi bu kararın hem hala değişmeyen iki dönem kuralı nedeniyle aldı, hem de artık daha sakin bir hayat özlendiğinde. TİM'de bazı üyelerin TOBB'da olduğu gibi iki dönem kararının değişmesi için dava açması da doğru bulmayan Büyükekşi, önceki gün 15 yıldır Türk Hava Yolları'ndaki yönetim kurulunda üyeliği görevini de bıraktı. Ancak Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Ekonomi Bakanı Nihat Zeynepci'nin en yakın çalışma arkadaşlarından biri olan Büyükekşi, başka bir örgüte başkan mı olur, siyasete mi girer? Bu da ikinci yanıt bekleyen soru. Kulislere başkanlık için olabilecek kurum, kimine göre İTO, kimine göre ise Dış Ekonomik İlişkiler Kurumu ya da TOBB olabilir.

Başkanlık veya siyaset... İkisinden birinin aktörü olarak görünen Büyükekşi'nin sakin hayat hayallerini biraz daha ertelemesi gerekecek gibi görünüyor.

TİM'DE EFSANE DÖNER Mİ?

Ancak asıl sürpriz bugünlerde çok fazla dillendirilen eski başkan Öğuz Satıcı'nın adaylığı. "Efsane dönüyor mu?" esprilerinin yapıldığı adaylık konusunda henüz Satıcı renk vermiyor ve bu konuda konuşmayı çok erken buluyor ama olursa şans hiç de az değil gibi.

Dediği gibi bunları konuşmak için çok erken. Ancak ekonominin giderek daha fazla sıkıştığı, bölgedeki gelişmelerin öngörülemez hale geldiği dönemde yapılacak seçimlerin de hareketli geçeceği anlaşılıyor!

JALE
ÖZGENTÜRK İLE
EKONOMİ
FİSİLTİLERİ

jozgenturk@hurriyet.com.tr

İsmail Gülle

Öğuz Satıcı

Hikmet Tanrıverdi

İTHALAT LOBİSİ SIFIR TEŞVİKLE YAPTIĞIMIZ FABRİKAYA KARŞI

"PASLANMAZ çelikçilerin Kibar mücadelesi..." Geçen hafta paslanmaz çelik sektöründeki sorunlara ilişkin Paslanmaz Çelik Derneği Genel Sekreteri Fatih Köksal'ın anlattıklarına dayanarak yazdığım yazının başlığı böyleydi. Güney Koreli Posco ile 400 milyon dolara yakın yatırım yaparak Kocaeli'ne fabrika kuran Kibar Holding'in CEO'su Tamer Saka aradı, biraraya geldik. Korumacıların nedeni olarak suçlanan yatırımlarını anlattı, sektörün eleştirilerini yanıtladı.

Kibar Holding olarak yatırım kararlarını Türkiye'de olmayan stratejik sektörleri tespit ederek yaptıklarını söylüyor Saka. Paslanmaz çelik yatırımını da bu hedefle ortaya çıkış. Ekip etip yapılacak yatırımlarla hedeflerinin cezherden son marmul maddeye kadar tüm aşamaları gerçekleştirmek olduğunu anlatıyor.

Üstelik ilk etabı 400 milyon dolar bulan yatırımı sıfır teşvikle gerçekleştirdiklerini söylüyor. 2011'de karar verip 2013'de üretime aldıkları fabrikaların ithalata bağımlı olan işletmeler için dezavantaj değil büyük avantaj sağladığını dile getiriyor Saka.

Avrupa'da yüzde 24.5, Amerika'da ise yüzde 50'ye yakın olan korumaların Türkiye'de yüzde 10 olduğunu anlatan Saka, sunum söylüyor:

"Üretime başladık. Büyük bir ithalat lobisi ile karşı karşıya kaldık. Aynı zamanda Çin ve Tayvan'dan dumpingli ürünler hızla pazara girmeye başladı. Yerli ve milli üretimin desteklenmesi hayati önem taşıyor."

Bakanlık da bunu yaptı."

Antidamping davasını kendilerinin açtığı ancak organize bir lobi karşısında geri çekildiklerini anlatan Saka, "Bu lobi adeta fabrikaların kapanmasını istiyor. Küçük üreticilerin pazardan istenmiyor. Büyük yatırım yaptık bundan sonra hakkımız korumak için mücadele etmeye karar verdik" diyor.

"İthalat lobisi kazanırsa zorla ikna ettığımız yabancı sermaye gider" diyen Saka şöyle devam ediyor: "Çünkü toplamı 1 milyar dolar bulacak yatırıma işte ihtiyacımız var. Biz hakkımız olmayan bir parayı istemiyoruz. Adil ortam istiyoruz. Ayrıca vatansever bir insan yerli yatırımı nasıl desteklemeyi anlamıyor."

Sektöre diyalog çağrısında bulunan Saka'nın çağrısı binlerce insanın desteğiyle sektörde unanım oluşturdu: "Yanlış varsa otuzalım konuşalım. Biz 200 bin ton mal satıyoruz. Yüksek fiyat uygulayacak nasil satarız. Ayrıca tekel olmayı biz istemiyoruz. Başka yatırım yapan varsa yapсын. Rekabet olur."

Türkiye'nin devleri açıklandı

GEÇEN hafta Türkiye'nin iki önemli meslek örgütünden iki önemli açıklama geldi. **Istanbul Sanayi Odası** '500 Büyük Sanayi Kuruluşu' listesini açıklarken, Türkiye İhracatçılar Meclisi de 'İlk 1000 İhracatçı Firma' listesini kamuoyu ile paylaştı.

Istanbul Sanayi Odası'nın hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi

Kuruluşu 2016 Araştırması' oda başkanı **Erdal Bahçivan** tarafından açıklandı. **ISO** araştırmasına göre, Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ (Tüpraş), üretimden satışlarda 32 milyar 594 milyon TL ile Türkiye'nin en büyük

sanayi kuruluşu oldu. Ford 16 milyar 314 milyon TL ile ikinci, Tofaş ise 12 milyar 856 milyon TL ile üçüncü oldu.

ISO listesine 2016'da 48 yeni firma girdi. Bunlardan 27'si önceki yıl **ISO** İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinde yer aldı. 21 firma ise ISO 1000 dışından doğrudan ilk 500 arasına girdi.

Sanayi devlerinin üretimden satışları bir önceki yıla göre yüzde 8.8'lik artışla 490 milyar TL'ye, toplam faaliyet karları yüzde 18.6 artışla 52.4 milyar TL'ye ve toplam ihracatları da yüzde 3.1 artışla 55.1 milyar dolara yükseldi. Sanayi kuruluşları, elde ettikleri 52 milyar TL'lik esas faaliyet karının yarısından fazlasını ise finansman gideri olarak kaybetti.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TIM) tarafından 15 yıldır yapılan ve 26 sektörün tamamını kapsayan 'İlk 1000 İhracatçı Firma' araştırmasının 2016 yılı sonuçları da geçen hafta açıklandı. TIM Başkanı Mehmet Büyükekşi tarafından açıklanan araştırmaya göre, en fazla ihracat yapan şirketler sıralamasında zirvenin sahibi 3.9 milyar dolarlık ihracat ile Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. oldu. Listenin ikinci sırasında ihracatını yüzde 55 artırarak 3.1 milyar dolara çıkaran Tofaş Türk

Sanayinin ilk 10 firması

1. Tüpraş
2. Ford
3. Tofaş
4. Oyak-Renault
5. Arçelik
6. Toyota
7. EÜAŞ
8. Hyundai Assan
9. İçdaş Çelik
10. İskenderun Demirçelik

İhracatın ilk 10 firması

1. Ford
2. Tofaş
3. Oyak-Renault
4. Kibar Dış Ticaret
5. Tüpraş
6. Vestel
7. Toyota
8. Arçelik
9. Bosch
10. TGS Dış Ticaret

Otomobil Fab. A.Ş. ve üçüncü sırada ihracatı yüzde 5 artışla 2.8 milyar dolar olan Oyak-Renault Otomobil Fab. A.Ş. yer aldı.

Listede yer alan firmaların geçen yılki toplam ihracat rakamı yüzde 1.1 azalarak 81.4 milyar dolar, toplam ihracat içindeki payı ise yüzde 57.3 olarak gerçekleşti. Toplam ihracatının yüzde 48.8'ine ilk 500 firma, yüzde 8.5'ine ise ikinci 500 firma imza attı. Yıllardır en çok ihracat yapılan ülke olan Almanya'dan elde edilen ihracat geliri yüzde 4.3 artarak 14 milyar dolar oldu.

Araştırmaya göre veriler şu şekilde gerçekleşti: Geçen yıl İlk 1000'in yüzde 65.1'ini üretici ihracatçılar oluşturdu. İlk 1000 firmanın sektörel performanslarına göre, otomotiv sektörü geçen yıl yüzde 27.2 payla lider olurken, toplam 22 milyar 184 milyon dolar ihracat yaptı. Hazır giyim ve konfeksiyon endüstrisi yüzde 12.5 pay ile ikinci sırada, Kimyevi maddeler ve mamulleri sektörü ise yüzde 9.7 pay ile üçüncü oldu.

ERDAL BAHÇIVAN

**YAPISAL
REFORMLARLA
HIZLI
BÜYÜYECEĞİZ**

Sayfa 10

Türkiye güçlü olduğunu her seferinde kanıtlıyor

Yeni Yönetim Kurulu Başkanı Abdurrahman Kaan ile çitayı yükseltmek için kolları sıvayan MÜSİAD, referandum sonrası oluşan yeni Türkiye atmosferinin herkese güven verdiği belirtti. MÜSİAD açıklamasında, "Her türlü sıkıntıyı atlatabilen Türkiye, gücünü herkese gösterdi" denildi

Geçtiğimiz günlerde yönetim kurulu değişen ve yeni Başkanı Abdurrahman Kaan olan İŞAD, Türkiye'nin artık atığa kalkma zamanının geldiğini düşünüyor. MÜSİAD'dan yapılan açıklamada, Türkiye'nin 2008 yılında yaşanan küresel ekonomik krizden negatif etkilerinin ortadan kalktığı son 27 ay içinde bu yana ortalamaya yüzde 6,4'lik büyüme performansı ile sayılı büyük ekonomiler arasında yer aldığını belirttikten, dünyanın 18'inci ve Avrupa'nın 7'nci büyük ekonomisi, OECD ve G-20'nin faal bir üyesi olan Türkiye'nin şimdi atığa kalkma zamanının geldiği vurgulandı. Açıklamada, Türkiye'nin büyük ve güçlü bir ülke olma özelliğini, yaşadığı tüm

zorluklara rağmen, ayakta kalan ekonomisi ile her seferinde yeniden kanıtlandığı belirtildi. Bu büyümenin bölgedeki savaşlara, içeride ve dışarda örgütlenen FETÖ, PKK ve ona destek veren diğer örgütler ile DAES'le mücadelesine, uluslararası toplumun gözlerini kapadığı 3 milyon Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapmasına ve de bazı ülkelerin ekonomik ve siyasi olumsuz tavırlarına rağmen elde edildiğinin hatırlatıldığı açıklamada, "Türkiye'nin en güçlü ve büyük devletlerden biri olma yolunda kararlı adımlarla ilerlerken, bunu görün karanlık grupların engellemek için her şeyi denediğini ve buna rağmen ülkenin yoluna devam ettiği vurgulandı. Açıklamada, "15 Temmuz darbe girişimi sonrası dünya Türkiye'de bir kaos

olmasını beklerken, biz Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nü açtık. Türk Silahlı Kuvvetlerimiz darbe girişiminin üstünden yalnızca 1 ay geçişken, terör örgütlerine yönelik 'Fırat Kalkanı' adlı sınır ötesi operasyonu düzenledi. Ülkemiz bir yandan 3'üncü Havalimanı'nın inşaatına devam ederken diğer yandan iki kıtayı deniz altından tüp geçitle bağlayan dev proje 'Avrasya Tüneli'ni tamamladık. Tüm bunların yanında, Türk Hava Kuvvetleri'nin geleceğe yönelik önemli projelerinden biri olan 2. askeri uydumuz Göktürk 1 uzağa fırlatıldı. 16 Mart'ta Çanakkale 1915 Köprüsü'nü açtık. Bu atılımlar Türkiye'nin hedeflerine ulaşmadaki istikrar ve ıddiasının ne kadar güçlü olduğunu kanıtlıyor. 2023 için hedeflediğimiz; dünyanın ilk 10 büyük

ekonomisi arasında girmekten, daha adaletili gelir dağılımına ulaşmaya, toplumun refah düzeyini yükseltmekten yerli ve yüksek teknoloji ürünlerin oranını yukarı çekmeye kadar birçok gayemizizi hızlı ve kararlı adımlarla ilerletiyoruz" denildi.

HİÇBİR YATIRIMI ERTELEMEDİK

MÜSİAD olarak yaptıkları her çalışma ile ülke kalkınmasına katkıda bulunmaya gayret ettikleri belirtilen MÜSİAD açıklamasında, "15 Temmuz hain darbe girişiminin ardından dahi işadamları olarak hiçbir yatırımımızı ertelemedik, hiçbir programımızı iptal etmedik. Çünkü hedefimiz büyük. Bu hedefe ulaşmak için durmak değil, yayılmak bile bizi geriyeye götürür" denildi.

Yapısal reformlarla hızlı büyüyeceğiz

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, Türkiye'nin yakın gelecekteki en önemli sistem değişikliklerinden biri olan "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi"ne yönelik anayasa değişikliği 16 Nisan'da yapılan referandumunda kabul edilmesinin ardından artık tek gündemin ekonomi olması gerektiğini söyledi.

Türkiye'nin taşıdığı potansiyel ve rekabet ettiği ülkelerden farklı olarak dinamik genç nüfusu ile ciddi hedefleri olduğunu vurgulayan Bahçivan, "Bu hedeflere ulaşabilmek için köklü reform ve dönüşümleri gerçekleştirmemiz bir zorunluluk olarak önümüze geliyor. Ekonomik ve yapısal reformların öncelikli gündem maddesi olmasını bekliyoruz. Türkiye'nin yolculuğuna yön verecek yıl haritası ancak ekonomik reformların öncelikli hale gelmesi ile çizilebilir" şeklinde konuştu.

TERZİ MODELİYLE BÜYÜMEYE KATKI

Yeni dönemde Türkiye'nin ihtiyacı olan istikrarın özellikle finansal anlamda korunmasının önemli olduğunu söyleyen Bahçivan, "Türkiye ihracatını 4-5 kat artırdığı ve yüksek büyüme oranlarını yakaladığı 2000'li yıllardaki en önemli ticari gücün finansal istikrar olduğunu düşünüyoruz. Finansal istikrar ile Türkiye'nin kriz geçirilmez azalacak ve Türkiye'yi geleceğe taşıyacak olan yatırım ortamı sağlanacaktır. Son yıl

larda sürdürülebilir bir ekonomik kalkınma yolunda en önemli faktör olması gereken sanayi odaklı üretim kültürünün, ekonomi yönetiminiz tarafından benimsenerek yeniden ana gündem haline getirilmiş olmasını memnuniyetle izliyoruz. Bir yandan açıklanan 2016 yılı büyümesine en pozitif katkıyı sanayininizden gelmesi, diğer yandan yılın ilk üç ayında umutlarımızı yansıtan ilk verilerin yine sanayi sektörümüzden geliyor olması, üretim ekonomisine dönüşün ne kadar gerekli olduğunu açıkça ortaya koyuyor. Sanayi sektörü doğru ve isabetli, bizim tabirimizle "terzi modeli", yani sektör ve şirket özelinde, teşviklerle desteklendiğinde 2017'de de Türkiye'nin büyümesinin lokomotifini olacaktır" diye konuştu.

Tüm bu teşvik ve destekler verilirken odaklanılması gereken temel öncelik sanayi üretiminin nitelikli olarak yukarı çekilmesi olduğunu söyleyen Bahçivan, şöyle devam etti: "Katma değeri yüksek, ileri teknoloji kullanımına sahip ve markalaşmaya önceliklendiren bir üretim yapısına ulaşmak zorundayız. Bu dönüşümü sağlayabilecek insan kaynağı konusunda adım atmamız gerekiyor. Reform programında eğitime özel önem verilmesi, Üniversiteleri sanayi firmaları ile işbirliği içinde olmasını sağlayacak platformlara destek olunmalıdır. Türkiye'nin geleceği nitelikli ve donanımlı insan kaynağı ile şifayabilir."

Mahmut ERDEM

İSO raporu 2016

HAYATIN İÇİNDEN

İstanbul Sanayi Odası (İSO), 2016 yılına ait sanayinin 500 büyüğünün analiz raporunu yayınladı.

Ülke sanayisinin geldiği duruma dair şok eden veriler var.

108 şirketin zararda olduğu beyan edildi. Üretim sanayisinin GSYH içindeki payının 20 yılda yüzde 22.3'ten, yüzde 16.7'ye düştüğü ortaya çıktı.

Toplam varlık içinde, öz varlıkların yüzde 38.1'e indiği görüldü. Varlıkların yüzde 61.9'u borç.

Borçların öz kaynaklara oranının yüzde 185 ile tarihi rekor kırdığına şahit olduk.

Mali borçların büyüklüğü yüzde 102.5'e ulaşmış.

AR-GE harcamalarının 2015'e göre yüzde 16.3 gerilemiş.

Cirolar 450 milyardan 490 milyara çıkarak yüzde 8.8 artmış ancak bu artış yüzde 11.87'lik yıllık enflasyon oranının altında kalmış. Rakamsal büyüme var fakat reel küçülme yani...

52 milyar kârın 29 milyarı faize gitmiş. Analiz iç karartıcı.

İSO Başkanı Erdal Bahçivan'a göre, ağır tablonun bahaneleri; finansman zorluğu, kur dalgalanmaları, sosyal siyasal, terör ve jeopolitik olumsuzluklarmış.

Bu noktaya nasıl geldik?

Dışarıdan icazetli, IMF reçete ve talimatları ile gelececek durum bu.

Üstüne toz kondurmayan iktidardan, ateşli konuşmalar, paketler, torbalar, teşvikler, ağdalı laflar....

Ekonomiyi şaha kaldırdık. Önünüzü açtık, yürüyün, koşun, dünyayı fethedin...

Fırlayacak da depoda benzin (para) yok.

Rapor ortada...

Resmen dökülüyoruz.

Bol palavra ve yalan rüzgârı var.

Batıyoruz dediğimiz de; paranoyaklıkla suçlanıyorduk.

Demek ki haklıymışız.

Suçlu sanayici mi?

Tabii ki; insan suçu hep kendinde aramalı da.

Biraz da etrafına bakmalı değil mi?

Tahditler, kotalar, dolaylı vergilerle üretim ve sanayiye çökerten, ithalatı çoşturan, 15 yılda 1 trilyon dolar dış açık veren ekonominin dümeninde Kemal Derviş'in politikalarını hayata geçiren AK Parti bulunmuyor mu? Komşularla kavgaya tutuşup Suriye'de 12, Libya'da 28, Mısır'da 12, Tunus'ta 4, Irak'ta 40, yılda 96 milyar dolar zararın suçlusu kim?

Yoksa zararın sorumlusu sanayici mi?

Zehirli akıl ve yabancı paraya tanınan sınırsız özgürlük ile desteğin talan ettiği ülke...

Sanayici, suçlu değilse de suçlu.

Özelleştirme, peşkeş, yolsuzluk... Ne suç işlerse işlesin desteğe ısrarın sonucu bu...

Bizi ret ediyorlar... Bari Haydar Baş Hoca'nın modelinden yararlanan Trump'tan nasip lenseler. Vergi istisnaları, korumacı tedbirler, ithal ürünlerin içeride üretimini temin vs...

İşbirlikçiliği ret edip, milli iradeyi esas almadıkça olmaz, olmayacak.

Akliselim baş tacı etmedikçe kaybetmeye devam edeceğiz.